Kurk Lietuvai

Pramoninio bendradarbiavimo gynybos srityje modelio tobulinimas

Justas Kazlauskas Rūta Mankevičienė

2026-09-07

Pramoninis bendradarbiavimas – įrankis gynybos išlaidas nukreipti į Lietuvos gynybos pramonę

PROBLEMA

- Trūksta praktikos, įdirbio ir sutarčių valdymo centralizacijos.
- Dėl taikomų įsipareigojimų brangsta įsigyjamos karinės įrangos kaina.

TIKSLAS

- Paversti pramoninį bendradarbiavimą gynybos pramonės katalizatoriumi.
- Sumažinti esamą ir nesukurti papildomos administracinės naštos.

GALIMYBĖ

- Gynybos ir saugumo pramonės įstatymo pakeitimas

Kas šalims svarbiau: esminiai nacionalinio saugumo interesai ar ekonominis efektas?

ES šalys

- Pramoninio bendradarbiavimo priemonės privalo būti proporcingos ir būtinos esminių nacionalinio saugumo interesų užtikrinimui (pvz., tiekimo saugumui).
- Negali iškreipti konkurencijos sąlygų. Kreditų kaupimas ir perleidimas nesuderinamas.
- Ekonominis efektas – šalutinė, neišvengiama pasekmė.

Trečiosios šalys :

- Siekia ekonominių tikslų, kaip eksporto srautų ir integracijos į tarptautines tiekimo grandines, konkrečių įmonių plėtros, regioninės politikos vykdymo.
- Siekia specializacijos konkrečiose srityse. Leidžia iš anksto kaupti ir parduoti už įsipareigojimų viršijimą sukauptus kreditus.
- Stiprina eksporto ir prekės ženklo iniciatyvas, kaip „Pagaminta JAE“.

Leopard kovos tankas, KNDS nuotr.

Kaip sustiprinti pramoninio bendradarbiavimo efektą Lietuvos gynybos pramonei?

- ☑ Padidinti įsigijimų ribą, nuo kurios taikomas pramoninis bendradarbiavimas iki 20 mln. EUR.
- ☑ Pramoninį bendradarbiavimą vykdyti centralizuotai, atsisakant atsakomybių išskaidymo.
- ☑ Įgalinti didelio masto investicijas sudarant papildomus susitarimus su tiekėju pakartotiniams įsigijimams.
- ☑ Pramoninio bendradarbiavimo įsipareigojimus vertinti kaip visumą, ne kiekvieną priemonę individualiai.
- ☑ Peržiūrėti daugiklių logiką, užkirsti kelią dviprasmybėms ir piktnaudžiavimui.
- ☐ Apskaityti bendrai su tiekėju išvystytų technologijų eksportą kaip įsipareigojimų vykdymą.

PAPILDOMA REKOMENDACIJA

Dėmesys SESV 346 str.

Tiklas – Lietuvos gynybos pramoninės bazės stiprinimas ir esminių nacionalinio saugumo poreikių užtikrinimas

Rekomenduojama:

1. Sprendimą dėl SESV 346 str. taikymo priimti KAM lygyje
2. Parengti KAM aprašą, standartiniam įsigijimų algoritmui pagal 346 str. išimtį
3. Vykdyti bandomųjų partijų įsigijimus ir vystyti ilgalaikes strategines partnerystes su Lietuvos ar užsienio įmonėmis Lietuvos teritorijoje

KAM nuotr.

Kas iš to?

Siekiant užtikrinti esminius nacionalinio saugumo interesus, būtina vystyti Lietuvos gynybos techonologinę pramoninę bazę:

1. Perimant ir kartu vystant karines technologijas.
2. Skatinant investicijas į Lietuvos pramonę.
3. Siekiant sukurti galimybę vykdyti efektyvius įsigijimus iš Lietuvos teritorijoje veikiančios gynybos pramonės gynybos pajėgumų stiprinimui.

Kurk Lietuvai

Ačiū, kad Jums rūpi.

Justas Kazlauskas

Rūta Mankevičienė

2026-09-07